

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

3AM602 Evaluace v kultuře

Mgr. Ing. Anna Roubíčková

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- ekonomické _ důsledek nárůstu počtu festivalů v 80. letech 20. století
 - > nárůst zájmu o jejich evaluaci
 - > využitelné pro ocenění kulturních statků / událostí s vyšší návštěvností
 - obava čistě tržního oceňování _ nezájem o netržní metody
 - závislost na datech
- základní otázka _ „pokud by se daná aktivita nekonala – jakou by to znamenalo ztrátu příjmů?“
- poskytování prezentovatelných výsledků _ grafy / čísla / etc.
 - problém manipulace / zaujatosti
 - > software

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- informace o nejlepším využití finančních prostředků pro další rozvoj
- diskuse o studiích ekonomických dopadů _ měření dílčí části reality
 - další benefity kulturních aktivit
 - hodnota spotřeby _ tvořena využíváním / měřena podmíněnými metodami
 - dlouhodobé zvýšení produktivity _ podpora ekonomického vývoje / měřeno hedonickými cenovými modely
 - krátkodobé zvýšení ekonomické aktivity _ studie ekonomického dopadu
 - přílišné zaměření na turismus
 - umění jako součást strategie hospodářského rozvoje _ ne jako hodnota
 - nemotivují veřejnou podporu _ srovnávání s odlišnými odvětvími _ porovnávání finančních / výkonových ukazatelů _ hard ukazatelů

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- jsou vysoce citlivé na regionální vymezení výzkumných otázek
 - práce s výdaji uvnitř / vně regionu _ relativizování
 - náklady obětované příležitosti
 - původ? zdrojové odvětví?
 - navýšení výdajů vs. diferenciacce
 - dotace mohou být alokovány jinam _ protekcionismus
 - kultura má všeobecně vyšší přínos pro bohatší rezidenty
- upozadování role / významu kultury / setkávání / tradice / etc.
- >nutnost doplňovat dalšími metodami

- spornost studií vs. náročnost kontingenčních metod oceňování

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- kritika účelové interpretace výsledků
 - obhajoba kultury
 - finance utracené v kultuře nejsou utracené v jiné oblasti _ nevznikají příjmy
 - argument importu zahraničního kapitálu
 - > otázka motivace kulturní aktivitou k návštěvě lokality
 - > koeficienty motivace
- obecné nedostatky evaluace kulturních projektů _ Measuring impacts of projects and programs
 - chybná interpretace role ekonomického subjektu / investice pro daný projekt
 - promítnutí toho samého efektu v různých měřítkách
 - nedůsledné sledování referenční oblasti

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- nedůsledné časové určení – nutnost rozlišovat okamžité / případné účinky na ekonomiku
 - tvrzení, že kapacity prostor a jejich skutečné využití jsou stejné
 - aplikace multiplikátorů tam, kde se nepoužívají
 - ignorování změny tržní hodnoty majetku v oblasti
-
- problematické oblasti
 - efekt mrtvých duší
 - efekt substituce
 - efekt prosakování

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- efekt mrtvých duší
 - souvislost s vymezenou referenční oblastí
 - předpoklad určitých útrat v oblasti i v případě absence kulturního projektu
 - v případě nepřítomnosti kultury by se návštěvníci pravděpodobně přesunuli jinam
 - > vyřazování lokálních rezidentů ze studií
- jiné motivy pro návštěvu než kulturní projekt
 - zavádějící dopad
 - > nutnost přímého šetření _ dotazník / rozhovor
 - otázka vlivu kulturní akce na rozhodnutí o návštěvě
 - škála
 - otázka na hlavní destinaci cesty

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- efekt substituce

- případ nahrazování stávající ekonomické aktivity

- např. návštěvníci kulturní akce vyplňují prostor jinak vyplněný „tradičními“ návštěvníky
- lokalita sama o sobě může být dostatečně atraktivní
 - otázka kontraproduktivity kulturní produkce

- efekt prosakování

- souvisí s referenční oblastí
- dopady vyvolané kulturní aktivitou mimo vymezenou oblast
 - řešení _ víceúrovňové geografické rámování
 - > lokalita / region / stát

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- zpráva o evaluaci

- jasná / srozumitelná prezentace

- cíl _ informovat instituci / management / etc. o dopadu sledovaných aktivit

 - reflexe vývoje

- měla by sloužit k rozvoji _ ne pouze informovat

 - shrnutí _ stručný popis hlavních výsledků

 - abstrakt

 - úvod _ obsahuje základní informace o instituci / projektu / události / cíle evaluace

 - reflexe současného stavu

 - metodologie _ způsob sběru dat / výběr metod / zdůvodnění / zdroje informací / výběr vzorku

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- analýza _ výsledky
 - evaluace _ aplikace metod
 - zaměření na konkrétní cíle
 - stanovení otázek
 - transparentnost
 - explicitní popis analýzy
 - systematičnost
 - logická návaznost kroků výzkumu
 - replikovatelnost
 - použití stejných metod na stejná data by mělo přinést stejné výsledky
- závěry a doporučení
 - shrnutí
 - riziko doporučení
- přílohy
 - co nejkomplexnější
 - otázka srozumitelnosti

Výhody a nebezpečí dopadových studií, willingness-to-pay, zpráva o evaluaci

- literatura / zdroje:

ŠESTÁK, Z. (2000). Jak psát a přednášet o vědě. Academia.

ŠANDEROVÁ, J. (2005). Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách. Praha: Sociologické nakladatelství.

PATOČKA, J. A KOL. (2017). Evaluace v kultuře. Ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů. Professional Publishing.

HENDL, J. (2005). Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Portál, sro.

ECONOMIC DEVELOPMENT RESEARCH GROUP. (2007). Measuring economic impact of projects and programs. Boston.

SQW LIMITED, TNS Travel and Tourism (2005). Edinburgh's Year Round Festivals 2004 - 2005 Economic Impact Study. Edinburgh.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

